

УДК 657.42:336.02

Панченко О.М.¹, Красноперова Т.С.²

¹ канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-613м ЗНТУ

СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасних умовах господарювання ефективність діяльності будь-якого підприємства оцінюється шляхом зіставлення доходу, отриманого в результаті діяльності такого підприємства та витрат, які були понесені для його отримання.

Згідно з П(С)БО16 «Витрати» під витратами розуміють зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу в результаті його вилучення або розподілу власниками) [1].

Передумовою ефективного розвитку будь-якого підприємства є функціонування системи внутрішнього контролю. Керівництво зацікавлене в отриманні повної та достовірної інформації про фінансово-господарський стан підприємства, його платоспроможність, резерви на перспективу. Таку інформацію однозначно можна отримати в процесі і за результатами внутрішнього контролю [2].

Багато вітчизняних та зарубіжних вчених вивчали питання внутрішнього контролю, серед яких: Дж. Фостера, Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Нападовська, А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Л.Г. Столяр та ін.

На сьогоднішній день існує низка проблем запровадження системи внутрішнього контролю на підприємстві, основною причиною виникнення яких є нерозуміння власниками його сутності, мети і завдань.

Найчастіше мають місце такі порушення:

- зловживання службовим становищем;
- невиконання або неякісне виконання службових обов'язків;
- неправильна оцінка операцій із заготівлі, виробництва чи реалізації з точки зору доцільності і економічності [3].

Об'єктами внутрішнього контролю витрат є доцільність їх здійснення, безпосередньо документування та облік самих витрат.

Суб'єктами внутрішнього контролю витрат має бути управлінський персонал (керівник, головний бухгалтер, аналітик, фінансист) або особи, яким доручено здійснювати контроль від імені управлінського персоналу. Більшість підприємств покладає функції контролю на бухгалтерські служби. Контроль за витратами не є винятком, тому доцільно, щоб суб'єктами внутрішнього контролю були керівник, фінансовий аналітик і т.д. Метою контролю є

досягнення управлінських цілей щодозабезпечення максимальнопозитивної результативності ведення бізнесу та мінімізації суб'єктом господарювання різного роду ризиків в їх діяльності через протидію появі помилок та недоліків, перевірку достовірності даних обліку й звітності[4, с. 30].

Для контролю треба визначити за яких умов визначаються витрати. Відповідно до цього буде доречно організувати внутрішній контроль за такими напрямками: для цілей контролю фінансового обліку (з місцями виникнення, за елементами); для цілей контролю податкового обліку ; для цілей управління (оцінка запасів та визначення фінансових результатів, прийняття рішень, можливості впливу) [5].

Використання такого угруповання витрат є для підприємства необхідною умовою планування витрат виробництва, їх зниження, виявлення резервів, контролю за їх обігом, визначення економічних показників, що характеризують діяльність підприємства (матеріалоємність, трудомісткість), і в результаті діяльності – складання звіту про фінансові результати (розділ II «Елементи операційних витрат»). Дотримання цієї умови означає, що оцінка витрат відбувається на підставі положень національних стандартів.

Отже, для впровадження ефективної системи внутрішнього контролю витрат потрібно здійснити його автоматизацію та удосконалити нормативно-правову базу стосовно внутрішнього контролю. А також можна було б створити посаду внутрішнього аудитора, який буде здійснювати контроль за окремими підрозділами, дасть змогу виявити резерви та перспективні напрямки розвитку виробництва, посилить контроль за формуванням та розподілом прибутків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
2. Внутрішній контроль витрат підприємства: організаційно-методичні аспекти. Електронний ресурс – [Режим доступу] <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/5/10.pdf>
3. Сагова О. Особливості організації та методики аудиту фінансових інвестицій / О. Сагова // Економічний аналіз. – 2010. – Вип. 6. – С. 489-492.
4. Максимова В.Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства: системний підхід до розвитку : монографія / В.Ф. Максимова. – К.: АВРІО, 2005. – 264 с.
5. Бухгалтерський облік та оподаткування: навч. посібник / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2009. – 1112 с.